

Л.Р. Гнатюк
(Національний авіаційний університет, Україна)

Формування сакрального простору в просторовій структурі аеровокзалу

Представлено досвід в організації безпечного простору, де люди можуть заспокоїтися, розповісти свою історію та зібратися з думками та просто втишитися. Виокремлено організацію багатоконфесійного, міжконфесійного та позаконфесійного простору в загальній системі аеровокзального комплексу. Розглянуто елементи візуальної комунікації як надзвичайно важливої складової дизайну інтер'єру аеровокзального комплексу.

Місце для роздумів та молитви.

Просторова структура терміналів аеропорту є унікальною за своєю суттю, оскільки вона пов'язана з вирішенням широкого кола питань, покликаних продемонструвати ефективне функціонування аеропортового комплексу, розподілити пасажиропотік, забезпечити максимально комфортне перебування пасажирів. Потенційний пасажир супроводжується багатьма проблемами при використанні розробленого комплексу аеропорту: починаю з не завжди зручного способу подорожі з різних частин міста до комунікативного дизайну та розуміння його розташування та траєкторії.

В 1992 році введено в дію аеропорт Мюнхена II «Франц-Йозеф-Стросс» і в той же час в його центральній частині, центральній площі, на рівні галереї було збудовано екуменічну каплицю та приміщення для "церковної служби", яка була організована під керівництвом архітектора Ганса-Буссо фон Буссе (Мюнхен). З тих пір і каплиця Христофора, і церковна служба є щоденним контактним пунктом для багатьох людей, які хочуть молитися, шукають відпочинку або бажають отримати поради та допомоги.

Коли через кілька років аеропорт досяг обмежених можливостей, і було прийнято рішення про будівництво нового терміналу, саме в січні 2002 року кардинал Фрідріх Веттер і регіональний єпископ Йоганнес Фрідріх особисто запропонували створити в цій місцевості "приміщення для молитви і тиші". Цю пропозицію прийняв голова наглядової ради аеропорту, міністр фінансів Баварії, доктор Курт Фальтхаузер, і у відповідь було виділено невелике приміщення (рис. 1).

"Простір для молитви і тиші" знаходиться у високотехнологічній будівлі довжиною 1,3 кілометра зі сталі, скла та граніту (260 000 квадратних метрів площі, 100 000 квадратних метрів з яких - це доріжки під приблизно 50 000 освітлювальних приладів), через які щороку до 25 мільйонів людей знаходять дорогу. Кімната має основні розміри 6,50м x 5,015м, тобто 32,60 м², розташований на 5-му рівні Терміналу 2, в проході, тобто в непублічній зоні. Тут люди літають у так звані «не-шенгенські» країни (за межами ЄС) на Далекий Схід, Північну та Південну Америку тощо.

Хоча ініціатива та практична реалізація, а також фінансові кошти надходили від християнських церков, створення міжрелігійного простору було

важливим для всіх, хто займався цим проєктом з самого початку. Перед зданими поставлено завдання, що це має бути простір, де християни, мусульмани, юдеї та представники інших релігій можуть почувати себе вдома і молитися.

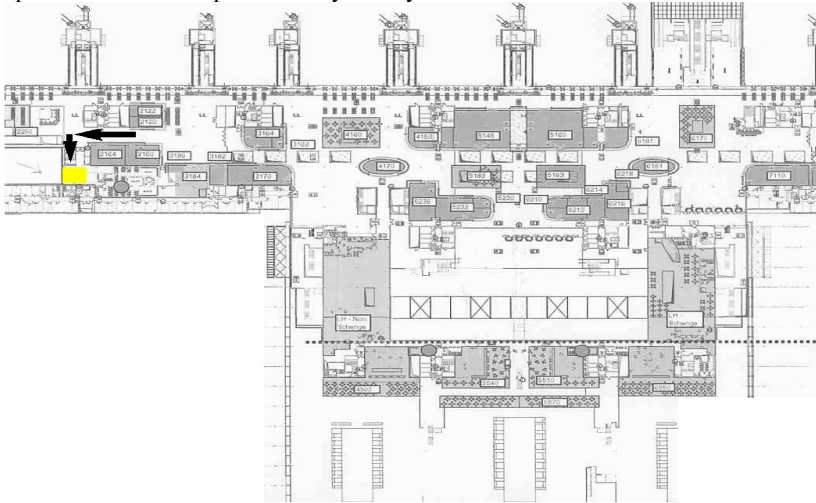
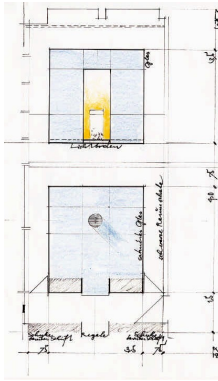

Рис. 1. Місце знаходження молитовної зони.

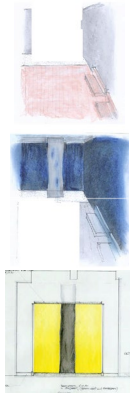
Концептуальною ідеєю, яка об'єднала в собі відповіді на всі поставлені виклики, - стало дерево життя. Починаючи з дрібномасштабної моделі до моделі 1:1 і до остаточного виконання, проєкт добре продуманий і спланований у тісній співпраці з архітектором М. Кіншером та художником Е.Лін. Центром композиції цього простору втихомирення у високомодерному аеропорту 21-го століття став стовбур гігантського 130-літнього дерева, привезеного з півдня Баварії, точніше із заплави Ізара поблизу Бад-Тельца, як знак творення (рис. 2).

У зоні входу відвідувач може = 20 м² відкласти свій багаж та одяг. Біблія, Коран священні книги інших релігій там також розміщуються, а також книга, щоб викласти свої думки на папері. Чорна космічна оболонка несе в собі духовну мудрість усіх 5-ти світових релігій і приховує яскравий скляний куб, в якому світить тепле, золотисте світло, як світло вісхідного сонця. Молитовний зал нагадує дорогоцінну святиню, в якій відвідувач може сидіти, захищений двома бічними стінами. Посередині стоїть масивний стовбур дерева, вбудований у пісок. Земля та пісок структуровані. Землю і дерево, що вказують на творення, розуміють усі люди, незалежно від релігії (рис. 3).

На бічних стінах по периметру розміщено духовні тексти 5 світових релігій – грецький, персидський, та інші оригінальні тексти, з перекладами різними мовами світу (рис. 4). При вході також розміщено компас - символіка того, щоб ніхто не загубився у цьому світі.

а) план та розріз

б) колірне вирішення

в) модель для "кімнати мовчання та молитви"

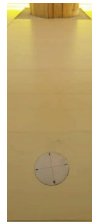
Рис. 2. Етапи проєктування

а) попередній стан приміщення, проста функціональна кімната

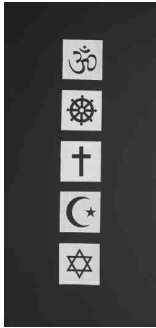
б) зона входу

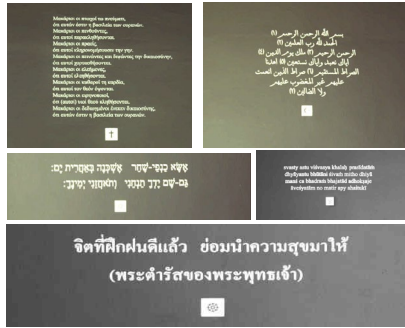
в) центр композиції

Рис. 3. Елементи формування сакрального простору

Зі швидкими технологічними змінами та постійно зростаючими інфраструктурними потребами межі урбанізму та архітектури поступово згасають, особливо в аеропортах. Зараз глобальна аеропортова інфраструктура розглядається як частина багатьох аеропортів, що ростуть у такій інфраструктурі, оскільки вони прагнуть з'єднатись один з одним на спільній основі технічного прогресу. Взаємозв'язок міст у всьому світі стає все більш важливим, оскільки технологія тепер здатна зменшувати географічні відстані, і тому нам зараз потрібна інфраструктура, компетентна для розміщення всього сучасного обладнання. Надзвичайно важливо, щоб, незалежно від релігій, вірувань, деномінацій пасажирів, кожен міг знайти зону для молитов та багатоконфесійну команду капеланів, які можуть слухати, консультувати або служити певним релігійним службам. Візуальна комунікація - надзвичайно важлива складова дизайну інтер'єру аеровокзалних комплексів.

а) символи світових релігій

б) священні тексти

Рис. 3. Елементи комунікативного дизайну

Проблеми з квитками, паспортами чи візами є одними з причин, через які мандрівники можуть звернутися до церковних соціальних служб. Допомога мандрівникам доступна, якщо пасажир відчуває соціальні труднощі, потребує керівництва, має проблеми з паспортом або візою чи якщо доведеться повернутися у свою країну незалежно від вашої релігії чи національності (надзвичайна фінансова ситуація в результаті крадіжки, придбання новий квиток або плата за бронювання тощо). У таких ситуаціях люди, як правило, пригнічені, почуваються загубленими або потребують підтримки через несподівану ситуацію. Тому важливо створити безпечний простір для соціальних служб, щоб люди могли заспокоїтися, розповісти свої історії та зібратися з думками. Звичайно, це може бути священне ядро, каплиця, кімната для молитви.

Підтримка повинна бути адаптована до індивідуальних потреб. Сенс у тому, щоб допомогти людям допомогти собі. І тут надзвичайно важливо створити простір багатоконфесійного, міжконфесійного чи неконфесійного. А також відповідний дизайн комунікації в багатопотоковому середовищі.

References

1. Gnatiuk Liliia, Hanna Novik 2018 Metal in the design of public transport stops. *MATEC Web of Conferences conference-paper* DOI: 10.1051/mateconf/201817003008 EID: 2-s2.0-85049459733
2. Gnatiuk Liliia, Kashchenko O, Kovalska G 2020 Revitalization of the urban environment and contemporary trends of its humanization via the means of art. *Wiadomości Konserwatorskie Journal of Heritage Conservation* 61:4 –34
3. Gnatiuk LR, Kravchenko O 2011 Visual communication as an important component of interior design of airport complexes *KhDADM Bulletin (Art History)* – 7: 49–52
4. Gnatiuk Liliia, Terletska M 2017 Aesthetics shaping sacred space *Theory and practice of design. Collection of scientific papers. Technical aesthetics.* 11:42–56. DOI: [10.18372/2415-8151.11.11874](https://doi.org/10.18372/2415-8151.11.11874)